

7. A KÖNYVTÁRI INTÉZET STRATÉGIAI TERVE

7.1. Jövőkép

A Könyvtári Intézet a könyvtáraknak, a könyvtári rendszernek, a könyvtárosoknak nyújtandó központi szolgáltatások és stratégiai fejlesztések, valamint a könyvtári kutatások központi szakmai intézménye. Munkájában követi a társadalmi változásokat, valamint stratégiai útmutatást nyújt a szakmai kihívásokra adandó válaszok kidolgozására és megvalósítására.

7.2. Átfogó cél

A Könyvtári Intézet szakmai tevékenységével támogatja a magyar könyvtárügy stratégiájának (Portál program) megvalósulását, elősegítve ezzel a könyvtári rendszer magas szakmai színvonalú feladatteljesítését a könyvtárhasználók hatékony kiszolgálása érdekében.

7.3. Alapvető célok

- Az új információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának ösztönzésével a használók számára hatékonyabbá és gyorsabbá teszi a hozzáférést magyarországi könyvtári rendszer szolgáltatásaihoz.
- Az országos olvasás-programok létrehozásával hozzájárul az olvasási kultúra terjesztéséhez, színvonalának emeléséhez és elősegíti az esélyegyenlőség megvalósulását a könyvtárakban.
- Felkészítést folytat a könyvtári munkatársak számára a stratégiai időszakban megvalósuló fejlesztésekhez kapcsolódóan. Hozzájárul a könyvtárosok kompetencia alapú szakmai tudásának megújításához.
- Naprakész, korszerű információs szolgáltatásokat nyújt a szakmai közösség és a döntéshozók számára, elősegíti a könyvtári rendszerben és a könyvtárakban működő folyamatok megismerését, a problémák feltárását és javaslatokat dolgoz ki ezek megoldására.
- Hozzájárul a könyvtári minőségfejlesztés és minőségbiztosítás széles körű elterjesztéséhez.

7.4. Kulcsterületek

1. cél:

Az új információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának ösztönzésével hatékonyabbá és gyorsabbá teszi a hozzáférést a magyarországi könyvtári rendszer szolgáltatásaihoz.

Tevékenységek:

- webportál (könyvtárkapu) létrehozása, amelyen keresztül valamennyi magyar könyvtár szolgáltatásai elérhetővé válnak a felhasználók számára, interaktív tematikus szolgáltatási felületek kidolgozása, a webportál szolgáltatásainak biztosítása érdekében együttműködés kialakítása a hazai és határon túli könyvtári rendszer szereplői között;

- az új információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának ösztönzése és támogatása a térben és időben független, korszerű könyvtári szolgáltatások bevezetésére;
- a könyvtárhasználat lehetőségeinek fokozott integrálása az oktatásba, a tanulók felkészítése az önálló ismeretszerzésre a könyvtárban elérhető információs eszközök és szolgáltatások segítségével.

2. cél:

Az országos olvasási programok létrehozásával hozzájárul az olvasási kultúra terjesztéséhez, színvonalának emeléséhez és elősegíti az esélyegyenlőség megvalósulását a könyvtárakban.

Tevékenységek:

- az intézeti, az egyéb hazai és a nemzetközi olvasáskutatási eredmények másodlagos elemzése, a problémagócok feltárása és feltérképezése a pontos cselekvési terv meghatározása érdekében;
- „A jövőnek olvasunk” című átfogó olvasási projekt kereteinek és tartalmának kidolgozása;
- az országos és nemzetközi olvasásfejlesztő tevékenységek megismertetése a szakemberekkel; a kész ötletek, programok (jó gyakorlatok) elérhetővé tétele, a célcsoportokra kidolgozott módszertani programcsomagok és kézikönyvek közreadása az évente meghirdetendő központi olvasási programok eredményes lebonyolítása érdekében;
- az egyes korosztályok könyvtárhasználatának támogatása speciális olvasásfejlesztési tevékenységek és formák kidolgozásával (a biblioterápia lehetőségeinek széleskörű megismertetése; a tanulás támogatása könyvtári eszközökkel az EU elvei és gyakorlata szerint; interaktív olvasásfejlesztő weboldalak létrehozása);
- esélyteremtés, esélyegyenlőség biztosítása a különböző hátrányos helyzetű csoportoknak (biológiai-egészségügyi és társadalmi-szociális hátrányok) a fizikai, intellektuális és virtuális hozzáférés megteremtésével;
- interaktív olvasásfejlesztő weboldalak és internetes tartalmak létrehozása.

3. cél:

A könyvtári munkatársak számára a stratégiai időszakban megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatos felkészítést folytat. Figyelemmel kíséri a nemzetközi szakmai fejlődési irányokat, közvetíti azokat a hazai könyvtári rendszer számára, hozzájárul a könyvtárosok kompetencia alapú szakmai tudásának megújításához.

Tevékenységek:

- a stratégiai időszakban megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatos, korszerű témákat felölelő szakmai és idegen szaknyelvi képzések megvalósítása;
- új oktatási és tanulási formák, módszerek (e-learning, távoktatás; intézménytől és időtől független egyéni tanulási formák) kidolgozása a képzés hatékonyságának növelése és a versenyképesség biztosítása érdekében;
- európai szinten elismert, a könyvtári és információs szolgáltatásokra vonatkozó kompetenciák elsajátíttatása a könyvtárosok iskolarendszeren kívüli képzésében, továbbképzésében;
- a könyvtárosok felkészítése különböző felhasználói csoportok rendszeres képzésére és a digitális írástudás elterjesztésére az életen át tartó tanulás folyamatában.

4. cél:

Naprakész, korszerű információs szolgáltatásokat nyújt a szakmai közösség és a döntéshozók számára, elősegíti a könyvtári rendszerben és a könyvtárakban működő folyamatok megismerését, a problémák feltárását és javaslatokat dolgoz ki ezek megoldására.

Tevékenységek:

- gyakorló könyvtárosok, szakértők és kutatók szakmai információ-igényeinek kielégítése nyomtatott és elektronikus kiadványokkal, testre szabott szakirodalmi-tájékoztatói szolgáltatásokkal, közös keresőfelületet biztosító, a web 2.0 lehetőségeit kihasználó webportál építésével;
- a szakterület távoli elérésű dokumentumainak felkutatása és hozzáférhetőségének biztosítása (elektronikus folyóiratok, elektronikus könyvtárak, nyílt hozzáférésű dokumentumok);
- szakirodalmi szemlék, szemletanulmányok, döntés-előkészítő háttéranyagok összeállítása a könyvtárak és a könyvtárügyet irányító szervek számára; a magyar könyvtárügy eredményeinek közvetítése elektronikus formában a nemzetközi szakmai közösség számára;
- az Intézet által kezelt adatbázisok egységesítése és korszerűsítése a publikus adatkörhöz történő hozzáférés megkönnyítése érdekében; a nyilvántartások közötti átjárhatóság megteremtése a hozzáférési jogosultságok biztosításával és az intézményi adatok térképes megjelenítésével;
- az egyes könyvtári tevékenységek és munkafolyamatok korszerű fejlesztésének elősegítése szakmai szolgáltatásokkal, tanácsadással, információközvetítéssel a hazai és a határon túli könyvtárak számára;
- a könyvtárak szakmai támogatása a regionális és kistérségi feladatok ellátásában;
- a civil közösségek és a könyvtárak kapcsolatának erősítése;
- a hátrányos helyzetű térségekben nyújtott könyvtári szolgáltatások fejlesztésének támogatása.

5. cél:

Hozzájárul a könyvtári minőségfejlesztés és minőségbiztosítás széles körű elterjesztéséhez.

Tevékenységek:

- a könyvtári rendszer minőségelvű és elfogadott szabványokon alapuló működésének ösztönzése;
- korszerű marketingtevékenység elősegítése a könyvtárak meghatározó társadalmi szerepének tudatosítása érdekében;
- a könyvtárak külső kommunikációjának erősítése, módszertani segítése;
- a könyvtári statisztikán alapuló, nemzetközi összehasonlításra alkalmas mennyiségi mutatók továbbfejlesztése, a minőségi követelményrendszer elterjesztése;
- a könyvtári és információs szakemberekre vonatkozó, kompetencia alapú európai uniós minősítési rendszer (LIS Euroguide – CERTIDoc) bevezetése, honosítása.

7.5. Források

A stratégia időszakban rendelkezésre állnak az Intézet tevékenységét alapvetően finanszírozó állami költségvetési források.

A kiemelt stratégiai kulcsterületek finanszírozása hazai (pl. NKA), európai uniós (Új Magyarország Fejlesztési Terv – TÁMOP) és más, nemzetközi pályázati források elnyerése révén valósítható meg.

Budapest, 2009. január 6.